

Kesit Akademi Dergisi

The Journal of Kesit Academy

ISSN: 2149 - 9225

Yıl: 5, Sayı: 21, Aralık 2019, s. 221-225

Araştırma Makalesi

Öğr. Gör. Sevcan BAYRAK ÇELİK

Fırat Üniversitesi, Karakoçan Meslek Yüksek Okulu,
Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü Programı

sevcanbayrak23@gmail.com

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN DRAMA ETKİNLİKLERİNDEKİ YETERLİLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Özet

Çocukların en önemli öğrenmesi yaparak yaşayarak öğrenmeyle gerçekleşir. Çocukta ilk öğrenme taklit etme ile başlamaktadır. Çocukların ilk taklitleri anne, babalarıdır. Çocukları gözlemlediğimizde aslında her çocuk ailesini yansıtır. Çocuklar, hayal ve gerçek yaşantıları ile davranışları arasında fiziksel ve bilişsel bağlantılar kurabildikçe, taklit becerileri gelişmektedir. Çocuklar evcilik oyunu oynarken yaptıkları taklitler örneğin; annesinin bulaşık yıkaması veya temizlik yapmasını, babasının araba kullanmasını izleyen çocuklar aslında ebeveynlerini taklit ederek çevresini gözlemleyerek bilinçaltında öğrenir.

Çalışmanın amacı okul öncesi öğretmenlerin, drama etkinliklerindeki beceri ve davranışlarını, öğretmenlerden alınan cevaplar ve gözlemlenen etkinliklere dayalı olarak tespit edilmeye çalışılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemine dayalı olarak gerçekleştirilen çalışmanın verileri Elazığ merkezde bulunan 8 okul öncesi öğretmeniyle mülakat yapılarak çeşitli gözlemler yapılmıştır. Çocukların drama dersi hakkında düşüncelerini tespit etmeye yönelik sorulara yer verilmiştir.

Sonuç olarak çalışmaya katılan öğretmenlerin çoğu, çocukların etkinliklere katılımı konusunda okul öncesi eğitimde uygulanan drama etkinliklerinin, çocukları desteklediğini ve çocukların özellikle sosyal, duygusal ve dil gelişimi üzerinde olumlu etkileri olduğunu bir kısım öğretmen ise, sınıf içi ortamın çok elverişli olmaması ve materyal sıkıntısı yüzünden biraz zorluk yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Çocuk, Drama

THE EFFECT OF DRAMA ON PRESCHOOL EDUCATION IN CHILDREN'S DEVELOPMENT AREAS

Abstract

The most important learning of children begins with learning by living. The first learning in the child to start with imitation. The first imitations of children are their parents. When we observe children, the reality reflects the family of children. Children, if you are able to establish your physical and cognitive behavior with your imagination and real life, we develop your imitations. Icons of imitations of children's house game planning; he learns to wash or clean his mother's dishes, to observe his environment by imitating his parents for children who watch his father driving.

The aim of the study was determined with respect to the skills and behaviors of preschool teachers in drama activities, responses received from teachers and observed activities. Elazığ, which organizes the study for interview method, which is one of the qualitative research methods, conducts various observations by interviewing 8 preschool teachers in the center. Make sure that the children do not think about the drama lesson and guide the questions.

As a result, most of the teachers who participated in the study showed that drama activities in pre-school education about children's participation supported children and had positive effects on children's social, emotional and language development, some teachers stated that they had some difficulty due to lack of classroom environment and material shortage.

Key Words: Teacher, Child, Drama, Child Development Areas

Giriş

Drama bir fikri bir yaşantıyı veya bir olayı; doğaçlama, rol oynama gibi tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanarak, bir grup çalışması içinde oyun veya oyunlar geliştirerek, bir durum, bir olay yada sorunu, farklı bir olayı bir gurup önünde dramatize ederek uygulamasıdır. Çocukta öğrenme taklit etme ile başlamaktadır. İlk taklitleri anne, babalarıdır çünkü rol model olarak ailesini alır. Çocuklar, hayali ve gerçek yaşantılar ile davranışları arasında fiziksel ve bilişsel bağlantılar kurabildikçe, taklit becerileri gelişmekte ve oyuna dönüşmektedir. Yetişkinlerin düşündükleri gibi boş vakit geçirme değil, çocuklar için en doğal öğrenme ortamıdır. Okul öncesi eğitimde drama ve oyun iç içedir. Drama aslında oyunun birçok özelliğini taşımaktadır. Çocuk için yemek, içmek ne kadar önemliyse oyunda o kadar önemlidir. Çocuk dram ayla bir olay ya da olguyu gözlemleyerek çocuğun bunu uygulamasıdır. Çocuk oyunda olduğu gibi drama çalışmalarında da yardımlaşma, paylaşma, sorumluluk alma, kendisine güven duyması ve gurup çalışmalarını yaparak-yaşayarak öğrenir. Drama da hedef ve amaçlar vardır ve bunu öğretmen ya da lider belirler. Drama bir gurup çalışması olarak düşündüğümüz zaman güzel-çirkin, doğru-yanlış yoktur. Drama da çocuklar bir metne bağlı değilse kesin kurallar olmadığı için kurallar esnekler. Katılımcıların kendilerinden bir şeyler katmalarına izin

verilir. Ödül veya yanlış yapma söz konusu değildir. Dramanın bir başlangıç ve sonuç bölümü bazen olmayabilir. O anda yaratılır. Çoğunlukla bir başarı söz konusudur. Drama da bir lider (öğretmen) vardır. Grubun kendini keşfetmesine, geliştirmesine, kendini ortaya koymasına rehberlik eder. Bu görevi daha çok oyuncuların biri üstlenir. Anaokulu eğitim programlarında eğitim planının hazırlanması ve uygulama sürecinde öğretmen süreci belirler çocuklara rehberlik eder ancak ön planda öğretmen değil çocuklar ön plandadır. Çocuklar başkaları gibi düşünmeye başlayarak başkalarına saygı duymayı, değerlendirmeye bu süreçte öğrenir. Başkalarının duygu ve düşüncelerini paylaşmaya başlayarak bazen kendini eleştirdiğini işaret eden davranışlar gösterir (Ülgen ve Fidan,1984:75). Okul öncesi eğitim programında, yer alan amaç ve Göstergelerin, hangi eğitim durumlarını kapsayarak ne tür (etkinlikler, materyaller, yöntem ve tekniklerle) ulaşılabileceği ve sonunda nasıl bir değerlendirilmenin yapılacağı, çocukların gelişim özellikleri, ilgi ve gereksinimleri temel alınarak planlanmalıdır. (Koksal Akyol 2003, Akt; Okul öncesi eğitimde uygulanan dram ayla çocuklar yaratıcı, hayal dünyası genişleyen, çocuğun eleştirel düşünen ve demokratik bir ortamda kendini ifade ederek özgür fikirlerini ifade etme ortamı bulduğunu ifade etmiştir. Dalbudak, 2006: 42). Kalkancı (1991),

Yöntem

Öğretmenlerle çalışma konusu olan okul öncesi eğitimde drama çalışmasına yönelik mülakat yürütülerek mülakatta okul öncesinde drama çalışmalarıyla ilgili öğretmenlerin düşüncelerini tespit etmeye yönelik mülakat soruları yer verilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerden alınan mülakat sorularının bulgularına yer verilmiştir.

1.Drama etkinliği sizce hangi ortamda yürütülür?

Çalışmamıza katılan öğretmenlerin yarısı drama etkinliğinin doğal olarak sınıfta yürütülmesi gerektiğini vurgularken, bir grup öğretmen, etkinliklerin bazen açık alanda bazen oyun odasında yürütülebileceğini ifade eden öğretmenlerimiz ek olarak şu cümleleri kullanmışlardır. Drama çalışmasının yer ve mekan olmadan uygulanan drama etkinliğinin çok verimli olmadığını ve bu süreçte doğaçlama olarak da gerçekleşebildiğini belirtmişlerdir.

2.Drama etkinliğinde kullanılacak materyalleri gerekli durumlarda nasıl ve nereden temin ediyorsunuz?

Çalışmamıza katılan öğretmenler yapılan drama çalışmalarında genelde okulun imkânlarını kullanarak bazen sınıf içindeki materyaller bezende yapılacak drama çalışmasına uygun materyalleri kendilerinin hazırladığını ifade ederken bazen de bir sonraki hafta yapılacak etkinlikler için velilerden yardım alarak gerekli materyalleri velilerden istediklerini ifade etmişlerdir.

3.Drama etkinliği için kendiniz orijinal materyal geliştirebiliyor musunuz?

Öğretmenlerimizin tamamı sınıf içinde uygun malzemelerle materyal geliştirdiklerini ifade ederek bazı örnekler vermişlerdir; su draması için mavi poşetlerle yapılan bir göl ya da bir çeşmeden akan su. Trafik ışıklarıyla ilgili siyah naylon çöp poşetleriyle yol yaparak trafik ışıklarını tanıtmak, sandalyeleri yan yana koyarak otobüste yapılması gereken büyüklere yer verme vb genel olarak uygun ortam ve materyal geliştirdiklerini okulların imkanı

ya da veli desteğiyle olduğu süre içinde daha orijinal materyaller ürettiklerini ancak her hangi bir destek ol masada etkinliğe uygun doğal ortam oluşturma bildiklerini ifade etmişlerdir.

4.Drama etkinliği uygulama aşamasında öğrencilerinizi etkinliklere katılımı konusunda nasıl yönlendiriyorsunuz?

Öğretmenlerin yarısı, yapılan etkinliğin tekrarlatılması şartıyla öğrencilerini yönlendirdiklerini ifade etmişlerdir. Bir grup öğretmen, öğrencilere, etkinlik öncesi ve sonrası gözlemler yaptırmanın yararlı olduğu fikrini taşıdıklarını belirtmişlerdir. İki öğretmen, grup çalışması yaptıklarını; bir öğretmen ise yapılan etkinliğin öğrenci dikkatini çekecek nitelikte hazırlanması gerektiğini, aksi halde onların dikkatlerini çekmenin zor olduğunu dikkatlerini tam çekemedikleri takdirde çocukların katılımının zor olduğunu belirtmişlerdir.

5.Drama etkinliğiyle ilgili yapılan çalışmaların hangi yönü öğrencinin ilgisini daha çok çekmektedir?

Öğretmenlerimiz drama çalışmasını genel olarak öncelikle bazen Türkçe dil etkinliği olarak okuduğumuz bir hikâyede geçen olay ya da kahramanı bazen daire şeklinde oturarak yapılan eğlenceli bir sohbet içinde verilmesi gereken bir mesaj ya da gerekli olan bir kostümü giymek drama için hazırlanan ortamın görselliği çocukların dikkatini çekerek çocukların katılımın daha yoğun ve aktif katılım sağlama konusunda çok istekli olduklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler çocukları cesaretlendirdikleri için çocukların ilgilerini daha çok çektiklerini ifade etmişlerdir.

6.Drama etkinliğini ne tür sıklıkla kullanıyorsunuz?

Çalışmaya katılan öğretmenlerimizden altı kişi dramayla çocukların sosyal duygusal, psikomotor ve dil gelişimine olumlu etki yaptığından dolayı çok sık kullandıklarını örnek olarak bazen sınıf içindeki bir olumsuzluğu bazen kardeş kıskançlığı ve birçok alanda olumlu katkısı olduğundan dolayı sınıf ortamının ve uygun materyallerin bulunmasından dolayı çok sık kullandıklarını ifade etmişlerdir. Çalışmamıza katılan diğer üç öğretmen bazen gurup etkinliğinde sorun yaşadıkları ve sınıf içinde yeterli alan ve materyal eksikliğinden dolayı drama etkinliğini çok sık kullanamadıklarını ifade etmişlerdir.

7.Drama etkinliğine ne kadar süre ayırıyorsunuz?

Çalışmaya katılan öğretmenlerimizin tamamı okul öncesi eğitim programının esnek olduğunu ifade ederek drama için süreyi en az 20-25 dk ayırdıklarını çocukların süreçteki aktif ya da pasif katılımına göre süreci kısaltıp, uzatabildiklerini ifade etmişlerdir.

8.Drama etkinliğinde ne tür etkinlikler uyguluyorsunuz?

Çalışmaya katılan öğretmenlerimiz sınıfta bazen gelişi güzel oluşturulan doğaçlamayla bile çocukların çok eğlendiği bir etkinlik olduğu için sınıf içinde çok kullandıklarını çünkü doğaçlama bir metne bağlı kalmadan sözel ya da sözel olmayan basit, kendiliğinden ifade tarzları ile bir durumu, olayı, olguyu canlandırdıklarında çocukların mutlu olduklarını ve eğitici olarak da dönüt aldıklarından dolayı tercih ederek bazen rol oynama metne ve kurala bağlı kalarak uyguladıkları gurup dramaların da bazen rol değiştirme gibi eğitsel dramalar uyguladıklarını ifade ederek çocukların en çok sevdikleri bando mim tekniğinin ide sınıf içinde çok uyguladıklarını özellikle bedenini tanımada çok kullandıklarını ifade ederek çocukların yaparak- yaşayarak öğrenmesi konusunda sürekli değişik etkinliklere başvurduklarını ifade etmişlerdir.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmamıza katılan öğretmenlerin tamamı dramanın okul öncesi eğitimde çok önemli olduğunu, çocukların yaparak- yaşayarak öğrenmesine olumlu etkisi olduğu ve sınıf içerisinde dramayı çok sıklıkla kullandıklarını ifade ederek çeşitli tekniklerin tamamını uygun materyaller ve uygun ortam olunca uyguladıklarını, bazen materyal konusunda ailelerden destek aldıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerimizin yarısı, drama etkinliği ve materyal seçiminin çocukların dikkatini çekerek drama etkinliklerinde aktif katılımı sağladığını ve çocukları sınıfta daha canlı tuttuklarını ifade etmişlerdir. Drama etkinliklerinin bazen sınıf içi bazen sınıf dışı çalışmalarla çocukların grup çalışmalarına yönlendirilmesinin çocukların aktif katılımının yanında çocuğun gelişimine katkısı olduğunu ifade ederek eğitim sürecinin çocuk için önemli olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenler, okul öncesi eğitimde drama çalışmasının gerekliliğine inanarak; bu anlayışla uygulamalarını daha da çok zenginleştirmeli, okul öncesi dönemde bulunan çocuğun bilişsel, dil, duygusal, sosyal gelişimine katkısını unutmadan drama etkinliklerinde materyal seçimini daha canlı tutarak eğitici drama yöntemine ağırlık vermelidirler.

Öğretmenler, drama etkinliklerinden bazılarını sınıf içi bazılarının da sınıf dışına da taşınmasını planlamalı, çocukların farklı eğitim ortamlarındaki etkinliklere katılımlarını sağlayarak, öğrencilerin drama köşesini kendi başlarına kullanmaya yönlendirilmeli ve onların dramaya karşı olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olarak, gözlem ve yorum yeteneklerinin gelişmesi hususunda öğretmenlerce inanıldığı, gözlemlenmiştir.

KAYNAKLAR

Dalbudak, Z.(2006) Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliklerini Kullanmaları Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ev Ekonomisi Anabilim Dalı: Ankara

<http://www.olusumdrama.com/default.aspx?pid=19365&nid=12145>

Köksal Akyol, A. (2003) “Okulöncesi Eğitimde Drama ve Drama Etkinlikleri”, Ankara Üniversitesi, Ev Ekonomisi Yüksek Okulu Çocuk Gelişimi Eğitimi Bölümü

Ömeroğlu, E. Ersoy, Ö, Sahin, T.F.Kandır, A. Turla, A. (2004) Okulöncesi Eğitimde Drama, Kök Yayıncılık: Ankara.

Ülgen, G. ve Fidan E. (1984) Çocuk Gelişimi, M.E.B. Basımevi: İstanbul.

Üstündağ, T. (2001) Yaratıcı Drama Öğretmenin Günlüğü, Pegem Yayıncılık: Ankara